

Moč lze u zvířat odebrat několika způsoby – pomocí spontánní mikce, manuální komprese, katetrizace nebo cystocentézy. Vhodný výběr metody odběru hraje velkou roli při následné interpretaci výsledků. Metodu volíme podle uvážení, vzhledem k druhu a stavu pacienta a požadovanému vyšetření. Provádí ji osoba zkušená, tak aby nedošlo k poranění zvířete. U některých metod odběru je dobré zvážit i sedaci pacienta. Moč odebíráme a případně uchováváme v čistých nádobách, nejlépe plastových, či skleněných.

Emitní miska vhodná pro odběr moči.

Zkumavky vhodné pro uskladnění moči.

Moč v plastové zkumavce, velké.

ZPŮSOBY ZÍSKÁNÍ VZORKU MOČI

SPONTÁNNÍ MIKCE

Jedná se o metodu, která je jednoduchá a nijak nezatěžuje pacienta. Odběr moči může provádět i sám majitel. Je vhodná především pro základní vyšetření a posouzení stavu močového aparátu. Nevýhodou je naopak snadná možnost kontaminace vzorku z prostředí, pohlavního aparátu, či srsti. Dále také skutečnost, že spontánní mikci nelze přesně načasovat. Spontánní mikce je použitelná u všech druhů zvířat. U koček je možné využít speciální nenasákavou podestýlku (materiál se umístí do kočičí toalety a vzorek moči se následně odebere pipetou).

Odběr moči spontánní mikcí.

Speciální materiál pro odběr moči u kočky.

MANUÁLNÍ KOMPRESSE

Metoda manuální komprese je vhodná pouze u malých zvířat. Provádí se technikou jemného stlačení břišní stěny v oblasti močového měchýře. Preferuje se postupné zesilování tlaku. Výhodou je možnost načasování a malé riziko iatrogení infekce. Za nevýhody jsou považovány například kontaminace a poranění močového měchýře v důsledku komprese. Toto poranění může následně způsobit zkreslení výsledku vyšetření. V případě přítomnosti bakterií v močovém měchýři hrozí při manuální kompresi rozšíření patogenů do vyšších oddílů močového aparátu. Pro manuální kompresi může být lepší, pokud je pacient v sedaci.

Manuální komprese u psa.

KATETRIZACE

Katetrizaci je možné použít u samců i samic. Provádí se pomocí plastového katétru vhodné velikosti. Katetrizaci by měla provádět osoba trénovaná, vzhledem k riziku poranění. Při nevhodném provedení, může dojít k zkreslení výsledku vyšetření, pohmoždění močového měchýře, mechanickému poškození uretry atd. Správně odebraný vzorek je minimálně kontaminovaný, avšak ne sterilní. Katetrizace může být využita pro diagnostické a terapeutické indikace. Mezi diagnostické indikace patří odběr vzorku moči pro vyšetření, sledování stavu moči v určitém čase, nebo monitoring produkce moči. Lze hodnotit i objem vyprodukované moči. Při zavádění katétru se hodnotí také průchodnost uretry. Pokud je neprůchodná, poukazuje to na přítomnost urolitů, obstrukci, či strikturu. K terapeutickým indikacím řadíme zprůchodnění močové trubice, aplikace léčiv přímo do močového měchýře a aplikaci kontrastních látek po rentgenologické posouzení stavu močových cest.

Katetrizace psa.

Katetrizace kocoura (obstrukční uropatie).

Katetrizace morčete.

Katetrizace krávy.

CYSTOCENTÉZA

Cystocentéza, neboli transkutánní punkce močového měchýře je nejvhodnější metoda odběru pro kultivaci (bakteriologické vyšetření), vzhledem k minimálnímu riziku kontaminace vzorku. Všeobecně je pacienty lépe tolerována než katetrizace. Z terapeutických důvodů je prováděna při přeplnění močového měchýře. Provádí se v laterální nebo dorzální poloze, za pomoci injekční stříkačky a jehly, případně prodlužovací hadičky a trojcestného kohoutu u terapeutické cystocentézy. Neměla by se provádět v případě malé náplně močového měchýře a s ním nemožnosti palpce nebo při podezření na karcinom přechodného epitelu. Metoda cystocentézy se využívá pouze u malých zvířat.

Cystocentéza u kočky.